

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 439/4
Podgorica, 25.04.2019. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru gospođe Milice Bogdanović iz Podgorice (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-439 od 21.03.2019. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Odbija se, kao neosnovan, prigovor gospođe Milice Bogdanović iz Podgorice, na rad privrednog društva „Metropolitan Media“ d.o.o. iz Podgorice, emitera radijskog programa „Radio Svetigora“, (zaveden pod brojem 02-439 od 21.03.2019. godine).
2. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
3. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dana 21. marta 2019. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor gospođe Milice Bogdanović iz Podgorice na rad privrednog društva „Metropolitan Media“ d.o.o. iz Podgorice (u daljem tekstu: emiter), emitera radijskog programa „Radio Svetigora“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-439 od 21.03.2019. godine).

Predmetnim prigovorom se navodi da je u programu emitera dana 17. marta 2019., u terminu od 19:00 do 19:15 sati, emitovan programski sadržaj sa elementima govora mržnje.

Polazeći od navedenog, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je nakon uvida u snimak emitovanih programskih sadržaja emitera sačinio nalaz dana 22.03.2019. godine (akt broj 05-439/1 od 22.03.2019.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je emiteru dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da, u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-439/2 od 25.03.2019.god.).

Dana 10.04.2019.g. emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br. 02-439/3 od 10.04.2019.god.) u kojem se navodi da predmetni sadržaj „*svjedoči istinu i brigu za bližnjeg, ma koje vjere i nacije bio*“ i ukazuje da je riječ o „*knjizi Mitropolita crnogorsko-primorskog dr Amfilohija koja je nastala... iz stradalnog Kosova i Metohije*“.

Emiter u izjašnjenju navodi da je „*knjiga, a po njoj i emisija nastala kao svakodnevni zapisi Mitropolita Amfilohija svega onoga što se tamo (na Kosovu i Metohiji) događalo u mjesecima nakon bombardovanja 1999. godine*“, ističući da su „*Mitropolitova svjedočanstva upravo poziv da se na zlu, mržnji i ubijanju ne može graditi budućnost ni jednog naroda*“.

Na kraju emiter zaključuje da „*kako nema konkretnog objašnjenja koji dio emisije se prepoznaje kao 'govor mržnje', tvrdi da nije prekršio ni jedan član Zakon ni Pravilnika o elektronskim medijima*“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih programskih standarda u elektronskim medijima standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- AVM uslugom se ne smije podsticati mržnja ili diskriminacija po osnovu rase, etničke pripadnosti, boje kože, pola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili porodičnog statusa, starosne dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog nasljeđa, rodnog identiteta ili polne orijentacije (član 48 stav 2 Zakona);
- u elektronskim medijima zabranjeno emitovanje programskih sadržaja kojima se podstiče, omogućava podsticanje ili širi govor mržnje (član 6 stav 1 tačka d) Pravilnika);
- programski sadržaji elektronskih medija ne smiju biti usmjereni na kršenje zajamčenih sloboda i prava čovjeka i građanina ili izazivanje nacionalne, rasne i vjerske netrpeljivosti ili mržnje (član 17 stav 1 Pravilnika);
- članom 10 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda propisano je da svako ima pravo na slobodu izražavanja, kao i da ovo pravo uključuje slobodu posjedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice.

Na osnovu uvida u snimke emitovanih sadržaja, može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je dana 17. marta 2019. godine, u terminu od 19:00:00 do 19:13:15 sati emitovao autorske zapise mitropolita crnogorsko-primorskog Amfilohija pod nazivom „*Ljetopis novog kosovskog raspeća - Dnevnički i drugi zapisi mitropolita Amfilohija sa Kosova i Metohije od marta do decembra 1999. godine*“.

Čitanje spomenutih autorskih zapisa najavljeno je tonskim insertima u kojima mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije kaže: „Kosovo i Metohija sa svojim Kosovskim zavjetom nijesu ništa drugo nego su produžetak Hristove golgote i njegovog vaskrsenja“, nakon čega novinar dodaje: „*Ljetopis novog kosovskog raspeća*“. Dalje, mitropolit crnogorsko-primorski ističe: „Sva istorija ovoga svetoga prostora i svete zemlje je istovjetna sa istorijom svetoga grada Jerusalima, zato nije slučajno, ove svetinje ovdje da ih nazivamo Novim Jerusalimom“. Novinar dodaje: „*Dnevnički i drugi zapisi mitropolita Amfilohija sa Kosova i Metohije od marta do decembra 1999. godine*“, nakon čega je emitovan još jedan tonski insert u kojem mitropolit Amfilohije kaže: „Gospodu našem predivnom, u svetima svojim, divnome i u Novom zavjetu i predivnome i u Kosovskom zavjetu i onima koji su ga posvjedočili neka je slava i hvala u vjekove vjekova. Amin.“

U nastavku novinar čita djelove autorskih zapisa mitropolita crnogorsko-primorskog Amfilohija: „Dvadeset osmi 15. septembar 1999. Sveti velikomučenik Nikita, Sveti Josif, novi srpski mitropolit temišvarski.

Tropar Svetom Josifu. Danas, presvijetli praznik tvoj, prepodobni Josife, dostojno veseli svu zemlju banatsku. Moli se za nas koji praznujemo svetu tvoju uspomenu, nas koji smo pritiješnjeni mnogim opasnostima i iskušenjima zaštititi, Sveti Josife, i spasi nas svojim molitvama. Neprestano stojeći pred prestolom Gospodnjim, kao dobri pastir blaženi, prepodobni Josife, ne prestaj se moliti za stado svoje.

Dan po Krstovdanu koji je u Kosovom Polju pazarni, UČK zulumčari, dvijema tromblonskim minama gađali Srbe okupljene na pijaci u Bresju u čijoj se blizini, u samom Kosovom Polju nalaze izbjeglički kamp „Sveti Sava“ u zgradi Gimnazije, Ruska bolnica i Dom zdravlja. Pucano je iz obližnje šiptarske kuće Bajrama Šalje, a u napadu je učestvovao Bajramov sin Bekim. Usmrćeni su Živorad Stepić, 65 godina, iz sela Ugljare kod Kosova Polja i pedesetosmogodišnji Živojin Trajković iz Kosova Polja, dok je na licu mjesta ranjeno trideset devetoro Srba, jedanaestoro teško i ljekari se bore za njihov život. Najteže su povrijeđeni Svetozar Arsić, Divna Gligorijević i Slobodanka Nikolić koji su prebačeni u nišku bolnicu. Gligorijevićeva i Arsić su dobili teške povrede glave, a Nikolićevoj su ljekari u Ruskoj bolnici amputirali nogu. Među teško povrijeđenima su Stojanka Ničić, Persa Kostić, Dragiša Simić, Draginja Ćirković, Ljeposava Pavić, Vesna Stanojević, Živorad Stanojević, Novica Maksimović. Ozlojeđene i ogorčene Srbe, koji su zbog toga potom protestovali ispred Doma zdravlja i blokirali put Priština-Peć, u odgovor na krajnju ravnodušnost koju prema arnautskom teroru

pokazuje prisustvo KFOR i Ujedinjene nacije policije, pretukli su isti oni britanski KFOR-ovci koji su ih pretresali prethodnog dana. Umjesto na teroriste, nasrnuli su na goloruki narod na barikadama i tom prilikom povrijedili Sinišu Veličkovića i Ratomira Maksimovića, predstavnika Srba za pregovore sa KFOR-om i UN policijom u Kosovu Polju, koga je vojnik KFOR-a teško povrijedio udarcem kundaka u glavu, zbog čega je prebačen u bolnicu. *Arnauti su potom blokirali sve prilaze Kosovu Polju i srpskom stanovništvu iz okolnih sela neprestano prijete bombaškim napadima*, javlja mjesni paroh, otac Radivoje Panić. U Uroševcu ugrabljeni, uprkos obezbjeđenju KFOR-a, Paun Živković, 52 godine i Marko Stojanović, 53 godine, doskorašnji direktori tamošnje Tehničke i Osnovne škole. Živković i Stojanović su sa četvoricom drugih profesora u pratnji KFOR-a došli iz Štrpca u dogovoru sa civilnom misijom Ujedinjenih nacija da iz uroševačkih škola preuzme dokumentaciju sprskih đaka. Pošto su to obavili u dvijema, otišli su i u treću školu. Tu je jedan od kolega zamolio KFOR da odu da obiđu njegovu kuću i sa KFOR-om su otišli svi osim Pauna i Marka, koji su se oslonili na riječ šiptarske strane, tu prisutni novog direktora da im se garantuje bezbjednost. Kada su se ostali sa KFOR-om vratili, njih dvojica već su bili kidnapovani. Direktor, Šiptar, saopštio je samo da je došao jedan Učkar u crnoj uniformi i odveo ih. Čuvši za to, okupilo se nekoliko hiljada Srba iz tog kraja i opkolilo 80 KFOR-ovaca. Situacija je krajnje napeta. Srbi se ne osvrću na poziv UN policije i odbijaju da KFOR-ovce puste iz obruča dok se ne oslobode iz arnautskih tajnih zatvora svi ranije i danas ugrabljeni iz ovoga kraja, kojih sa Živkovićem i Stanojevićem ima ukupno osam. Telefoni su u ovom kraju svi isključeni prije tri mjeseca i jedinu vezu sa svijetom imaju radio-amateri.

Šiptarski bašibozuk kamenovao je oko 7 časova dva Trepčina autobusa koji su prevozila radnike do metalurgije, cinka i fabrike akumulatora u južnom dijelu Mitrovice. Jedan radnik je teško povrijeđen, a njih dvadesetak lakše. Intervencija KFOR-a je zakasnila. Jedan autobus je potpuno demoliran. Otac Miljko Korićanin, paroh zapustjele Peći, posjetio je u prisustvu jake pratnje KFOR-a, selo Nakio i njegovo pravoslavno groblje, gdje je zatekao srušene nadgrobne spomenike. U Vitini je zapaljena kuća Save Pekića, a u Klokotu pucano na Slobodana Perića koji je ostao nepovrijeđen.

Slučaj S.T.-a, četrdesetjednogodišnjeg Srbina iz Uroševca, poštanskog službenika, uhapšenog od takozvanih *Učkarlija* u Prištini i držanog od 14. do 17. juna 1999. godine u zatvoru u selu Gajre, opština Kačanik, 14. juna, iste '99 godine, kada je izišao iz stana da kupi benzin, na povratku kući, ugrabili su ga dvojica Šiptara u uniformama takozvanog *UČK*.

Početak izvještaja: *Kada sam natio benzin, primijetio sam da me dvojica pripadnika takozvane UČK prate. Tada je iz suprotnog pravca naišao džip i prepriječio mi je put. Iz njega su izašla druga dvojica šiptarskih vojnika, jedan je uperio pištolj u mene i naredio mi da uđem u njihovo vozilo. Odvezli su me u selo Varoš, udaljeno 2 kilometra od Uroševca i sproveli u zgradu škole. Tu nas je dočekalo 5 ili 6 vojnika u crnim odijelima. Pripadnici OVK koji su me oteli tražili su nekoga iz komande. Kada im je jedan od vojnika rekao da traženi nije tu, otišli su u selo Kamena Glava, opština Uroševac. Usput su me ispitivali da li sam bio pripadnik srpskih snaga i da li sam ubio nekoga. Ni u selu Kamena Glava nismo pronašli tu osobu iz komande OVK. Posle toga, uputili smo se u selo Gajre, opština Kačanik. Ovo selo je bilo napušteno. Pripadnici takozvane UČK odveli su me u poslednju prostoriju jedne polusrušene kuće. U uglu sobe je bilo slame. Vidjelo se da je prije mene neko tu boravio. U kući sam vidio 6 do 8 Učkarlija. Svi su bili mladi, između 18 i 25 godina, neobrijani, naoružani, u maskirnim uniformama. Ispitivao me neki UČK komandant koji nije nosio uniformu. Za razliku od drugih vojnika, komandant je bio korektan, čak me je ponudio i cigaretom. Posle razgovora je otišao. Ne znam da li je on dao znak ostalima, ali su četvorica odmah počela da me tuku. Šutirala su me i udarala pesnicama. Dok su me tukla, stalno su mi postavljali pitanja, ne čekajući da im na njih odgovorim. Pitali su me koliko sam Šiptara ubio, koliko sam šiptarskih kuća zapalio i opljačkao. Udarili su me pištoljem u glavu, a čizmama o cevanicu. Posle 15 minuta su otišli. Ostao sam zatvoren u toj sobi još dva dana, 15. i 16. juna. Batinjanje se stalno ponavljalo. Ujutru, 17. juna, u selo je došao jedan UČK, koga sam poznavao od ranije. Dao mi je diskretno znak i rekao svojimima da će me on prebaciti do komande. Ušao sam u njegov automobil oko 9 časova. Dovezao me je do nadvožnjaka u Uroševcu i rekao: „Znam da nisi kriv, ali i mene je možda tako neko šikanirao. Ne znam kako će dalje da bude, ali, najbolje da odeš. **Kraj izvještaja**“*

Nakon nekoliko dana, S.T. je sa porodicom izbjegao u Crnu Goru."

2. Prilog je posvećen emitovanju djelova autorskih zapisa mitropolita crnogorsko-primorskog Amfilohija pod nazivom „Ljetopis novog kosovskog raspeća - Dnevnički i drugi zapisi mitropolita Amfilohija sa Kosova i Metohije od marta do decembra 1999. godine”.
3. Izbor i pristup temi koju emiter obrađuje spada u domen uređivačke slobode i slobode izražavanja emitera.
4. Ukoliko je emitovanje sadržaja posvećeno davanju doprinosa debati o određenim događajima, unapređenju razumjevanja i tolerancije, onda se može opravdati objavljivanje sadržaja kojim se prenose stavovi ili svjedočenja o zbivanjima koja su predmet suprostavljenih tumačenja, prezentacije i doživljaja.

Objavljivanje autorskih zapisa koji, podsjećanjem na dešavanja na Kosovu „u mjesecima nakon bombardovanja 1999. godine”, mogu podstaći kontradiktorna osjećanja kod različitih nacionalnih manjina u Crnoj Gori, doprinosi raspravi o događajima, ponašanju i postupcima pojedinaca ili društvenih grupa, koji su izazvali stradanja i migracije, a moguće bili i konkretni primjeri ponašanja koje je imalo ljudski i plemenit karakter ili bilo, potpuno suprotno, neprihvatljivo i nedozvoljeno ponašanje prema bilo kojem ljudskom biću, bez obzira na njegovu nacionalnu pripadnost.

5. Predmetni sadržaj ne sadrži navode kojima se doprinosi podsticanju ili širenju govora mržnje, kao neprihvatljivom vidu izražavanja koji ne može biti zaštićen pravom na slobodu izražavanja, u smislu člana 10 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Nije mu bila namjera promovisanja netrpeljivosti i nasilja, već njihovo razotkrivanje i davanje doprinosa debati o „... jednom teškom vremenu” i pitanjima koja su kontraverzna i „bolna u kolektivnom sjećanju”.

Saglasno navedenom, može se zaključiti da nije opravdan prigovor da je emitovan programski sadržaj sa elementima govora mržnje.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 144 Zakona o upravnom postupku, donio odluku kao i dispozitivu ovog rješenja.

Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Gospođa Milica Bogdanović, podnosilac prigovora
- Privredno društvo „Metropolitan Media” d.o.o.
- Arhiva